

[Undervisningsministeren.]

Efterlønskassen er organiseret paa en anden Maade; Opsparingen af Kapital er kun ringe, men Grundlaget for Kassen er det, at dennes i Virksomhed værende Medlemmer til enhver Tid skal bære Pensionerne til de afgaaede Medlemmer, i Haabet om, at der til sin Tid vil være unge Medlemmer, som vil bære deres Pension, naar de en Gang gaar af.

Det er derfor af afgørende Betydning for Kassen, at dens Medlemstal er konstant — og Grunden til, at Ministeriet har anset det for nødvendigt at forelægge dette Lovforslag, er, at Ministeriet ikke skønner, at dette kan hidføres paa betryggende Maade, hvis man ikke gør Medlemskab i Efterlønskassen obligatorisk for de Lærere ved Friskolen, der er fastere knyttet til denne, jfr. Forslagets § 1, Stk. 2.

Ministeriet har anset det for nødvendigt at foreslaa denne Bestemmelse til Trods for, at Friskoleforeningens Bestyrelse har udtalt sig derimod og stadig ønsker, at det Frivillighedens og Frihedens Præg, som hidtil har hvilet over Kassen, ikke skal betages den; det er Bestyrelsens Ønske, at man skal gøre Kassen saa tillokkende for Medlemmerne, at disse skal komme af sig selv, men den mener ikke, at man skal tvinge nogen ind i Kassen, selv om der er Enighed om, at dette er den eneste Maade, hvorpaa Friskolens Lærerpersonele kan sikre sig Efterløn paa deres gamle Dage eller i Tilfælde af Sygdom — idet en Understøttelse paa Finansloven bør være udelukket, naar Staten gennem et saa rundeligt Tilskud som det heromhandlede aabner Adgang for en Efterløn at passende Størrelse.

Man behøver imidlertid blot at pege paa, hvad der i Bemærkningerne er oplyst om Tilgangen til Kassen, der nu staar med det laveste Medlemstal, den har haft siden sin Oprettelse, for at være klar over, at dette Bestyrelsens Haab om at kunne faa indmeldt og i Aarenes Løb fastholde Friskolens Folk som Medlemmer af Efterlønskassen hviler paa et saa svagt Grundlag, at Ministeriet har anset det for uforsvarligt at lade flere Aar gaa hen, før man griber til det eneste virkelig afgørende Middel til at stabilisere Medlemstallet i Kassen, nemlig at gøre det til en Pligt for Friskolens Lærere at være Medlemmer af denne.

Det har derfor været nødvendigt at fæstne de hidtil paa Finansloven givne Regler for Efterlønskassen ved at optage disse i en Lov, hvor Bestemmelser om det obligatoriske Medlemsforhold da kunde optages.

Men ogsaa en anden Grund har været medvirkende til Fremsættelsen af dette Lovforslag.

For at søge det Underskud, med hvilket Efterlønskassens Status efter den foretagne forsikringsmæssige Opgørelse er opført, nedbragt har Kassens Bestyrelse i Forbindelse med Friskoleforeningen foreslaaet, at der af Friskolerne skal gives et særligt Tilskud til Kassen af 2 Kr. pr. Barn, der undervises i Friskolen, og at dette Tilskud skal tages af Statstilskuddet. Dette kræver en Ændring af Loven af 22. December 1919, § 2, der ikke hjemler en saadan Anvendelse af nogen Del af det Skolerne tillagte Statstilskud.

Naar Ministeriet herefter forelægger Rigsdagen dette Lovforslag, er det ikke sket uden Betænkkelighed. Særlig fra Finansministeriets Side er det hævdet, at denne Ordning, hvorefter Staten betaler Halvdelen af Efterlønskassens Udgifter, er meget gunstigere end de Vilkaar, der bydes andre Pensionskasser, og at det derfor bør tages under Overvejelse at foretage en hel Omordning af Kassens Basis, saaledes at det Misforhold, der bestaar imellem Statstilskuddet — i sidste Regnskabsaar ca. 54 000 Kr. — og Medlemmernes eget Indskud — ca. 23 000 Kr. — hæves, og Statskassens Tilskud fiskeres til samme Beløb, som Medlemmerne selv indskyder.

Undervisningsministeriet maa erkende, at der er vist Friskolen stor Imødekommenhed ved den Pensionsordning, der her er foreslaaet lovfæstet, og at det kunde være ønskeligt, at der i det hele blev større Ensartethed i Statens Stilling overfor private Funktionærers Pensionering.

Pensionsordningen for saadanne er dannet stykkevis, og alene under Undervisningsministeriet er Forskelligheden stor. Privatseminariernes Lærere faar deres Pension uden selv at have betalt 1 Ø. dertil; den gives alene af Staten efter Lov af 4. April 1928 § 4. Højskolernes Understøttelseskasse faar et fast Tilskud af 50 000 Kr., jfr. Lov af 11. April 1919; paa Betingelse af, at Medlemmerne tilskyder mindst det tilsvarende Beløb. Til en lille Pensionskasse for Lærere og Lærerinder ved de statsanerkendte Husholdningsskoler og de kommunale Fortsættelseskursus gives et Statstilskud paa 10 000 Kr., hvilket er lidt under, hvad Medlemmerne selv tilskyder. Endelig giver Staten til de private Eksamensskolers Pensionskasse, der har sat sig det Maal at give sine Medlemmer fuld Tjenestemandspension — dog uden Tillæg —, et Tilskud paa 2 pCt. af Lønnen, medens Skolen og Lærerne i Forening giver 10 pCt.,